

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

DE KERSTNACHT VAN BRUIN EN GRAUW
(of “hoe de os en ezel hun kerstnacht beleefden”)

Een kerstspel

door

1880

Jurgen Vandeweert & Marc Spolspoel

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen

2014

Nr.3235

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste DRIE tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde opvoeringsrechten aan:

Toneelfonds J. Janssens B.V.B.A.
Te Boelaerlei 107
2140 Borgerhout Antwerpen
rechten@toneelfonds.be

Bij aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een formulier 'Aanvraag tot opvoering'. Op dit formulier moet men plaats en datum(s) van opvoering invullen. Het moet minstens vier weken voor de opvoering(en) aan Toneelfonds J. Janssens worden bezorgd of digitaal worden ingediend via www.toneelfonds.be → opvoering.

Enige tijd voor de opvoeringen ontvangt men dan van Toneelfonds J. Janssens de factuur voor te betalen auteurs- en/of vertaalrechten.

Iedereen die een 'Aanvraag tot opvoering' indient wordt verondersteld de 'algemene voorwaarden aanvraag opvoering' (zoals ze vermeld staan op onze website) te kennen en te aanvaarden.

(Indien u geen toegang tot internet hebt, gelieve ons dit te melden. Dan sturen wij u graag per post een exemplaar van deze algemene voorwaarden.)

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

I.B.V.A "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.
info@ibva.nl

TARIEFCODE A3

BELANGRIJKE OPMERKING!

Alle rechten voorbehouden. Iedereen die toestemming verkreeg het stuk *DE KERSTNACHT VAN BRUIN EN GRAUW* op te voeren moet de naam van auteurs *JURGEN VANDEWEERT & MARC SPOLSPOEL* vermelden in alle publicaties die n.a.v. de voorstellingen verschijnen.

De auteursnaam moet onmiddellijk onder de titel vermeld worden, in een lettertype minstens half zo groot als dat van de titel, maar minstens twee keer zo groot als dat waarin de naam van de vertaler, regisseur en spelers wordt vermeld.

Wettelijk depot D/2014/0220/030
ISBN 978-90-385-13102

© 2014 Toneelfonds J. Janssens/Jurgen Vandeweert & Marc Spolspoel
www.toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Toneelfonds J. Janssens – Te Boelaerlei 107 – 2140 Bght Antwerpen
Tel 03 366 44 00 . Fax 03 366 45 01 . info@toneelfonds.be

PERSONAGES

(3 spelers – Figuratie)

DE VERTELLER :

BRUIN, de os :

GRAUW, de ezel :

Figuranten:

Jozef

Maria

kindje Jezus (liefst een pop)

Twee herders

Schapen (eventueel poppen)

Enkele gewone mensen

De drie koningen

DECOR

We zien het interieur van de stal. Links staan de os en de ezel in een box voor dieren. Voor hun staat de kribbe met hierin hun voedsel. rechts achteraan liggen een paar balen stro. Vooraan voor het decor of ergens opzij staat een zetel voor de verteller.

KORTE INHOUD

We kijken en luisteren naar het verhaal van de geboorte van Christus. Op zich zou je denken: “dat heb ik al duizend maal gehoord.” Deze versie echter nog niet. We krijgen het kerstverhaal zoals u het nog nooit hoorde. De os (Bruin) en de ezel (Grauw) vertellen hun versie van het verhaal. Gaande van hoe de rust in hun stal verstoord werd door een koppel dat hun voederkribbe wegnam, ze leeggooiden en vulde met stro. Hoe zij verder de geboorte en de gebeurtenissen die hierop volgden ervoeren, maak je mee in dit verhaal.

Suggestie: Het kan leuk zijn om de os en de ezel -en ook de andere dieren- met poppen te spelen. Zo ontstaat een combinatie van poppenspel en theater.

(de verteller komt op en gaat in zijn zetel zitten.)

VERTELLER : Het was in de tijd van de grote volkstelling. Maria, in blijde verwachting, en haar man Jozef moesten zich laten inschrijven in de stad Betlehem, gelegen in de landstreek Judea. Jozef behoorde immers tot de stam van David. Omdat een volkstelling veel volk op de been bracht, en het in Betlehem een drukte van jewelste was, waren al gauw alle herbergen overvol. Maria en Jozef werden zodoende overal de deur gewezen. Bijkomend feit was dat Maria bijna moest bevallen. Dit zou voor de eventuele herbergier veel last betekend hebben. In zo een drukke periode rond de volkstelling kon hij een bevalling in zijn huis best missen. Er zat voor Maria en Jozef niets anders op dan een andere slaapplek te zoeken. Eindelijk vonden zij in een veld een ogenschijnlijk verlaten stal. In die periode van het jaar hadden de dieren reeds beschutting gevonden in een onderkomen dichtbij de boerderijen, waar ze vrij van alle weer en wind, knus en warm de winter konden doorkomen. De stal was wel geen driesterrenzaak, maar veel keuze hadden Maria en Jozef niet. Ze gingen naar binnen. Het was er aardedonker. Enkel door wat spleten en kieren viel zwak maanlicht binnen. Aan de stal, die gemaakt was van hout, was hier en daar een plank losgekomen. De koude winterlucht gierde door de spleten. Gelukkig was Jozef van beroep timmerman. Zo kon hij zonder hamer en nagels de kieren en spleten zo goed en zo kwaad als het ging dicht. Nadat hun ogen zich hadden aangepast aan de duisternis bemerkten ze al gauw dat ze niet alleen waren. In een hoek van de stal stonden een os en een ezel. In hun kribbe lag genoeg voedsel en vers stro was voldoende voorhanden. Jozef had dan ook weldra een knus en warm plaatsje voor Maria klaar. Het was daar in die stal, dat die nacht Jezus werd geboren.

Dit verhaal, lieve mensen wordt reeds tientallen eeuwen doorverteld. Ieder van ons kent dit verhaal. Steeds weer gaat het over Maria en Jozef en het kindje geboren in een stal.

Het bezoek van de herders met hun schapen en van de drie wijzen uit het oosten. En van die heldere ster die ieder de weg naar de stal moest wijzen. Ook

van een doodgewone os en van een nog doodgewonere ezel. Doodgewoon? Eerder uitverkoren om deze blijde gebeurtenis te mogen beleven. Het waren dan ook zij die met de warmte van hun adem, het pasgeboren kindje verwarmden.

Hoe zij die kerstnacht beleefden ga ik jullie nu vertellen. Of nee, wacht! Ik laat het hen beter zelf vertellen.

(de os heet Bruin en de ezel heet Grauw. Licht op os en ezel die al in het donker op hun plaats zijn gaan staan. Maria en Jozef komen in de stal binnen.)

BRUIN : Zeg, euh .... Grauw, slaap je al?

GRAUW : Of ik al slaap, vraag je? Nee, natuurlijk niet.

BRUIN : Ik ook niet. Met al die drukte.

GRAUW : Weet jij soms wat er hier aan de hand is?

BRUIN : Neen. Ik weet alleen dat onze nachtrust flink verstoord is.

GRAUW : Daar heb je gelijk in. Het was hier zo rustig. Zeg eens Bruin, hoe komt het dat jij rond deze tijd nog niet in je winterstal bent?

BRUIN : Tja, dat is een beetje de fout van de boer. Hij had beloofd om een grotere stal te bouwen tegen de winter. Het is er nog niet van gekomen. De oude stal, dichtbij de boerderij, is te klein geworden. Ik kon er niet meer bij. Ik ben ook al oud, en je weet, ouderen moeten plaats maken voor de jongeren. Als je oud bent word je nogal vlug afgeschreven. Maar .... Grauw ..... jij bent hier toch ook nog?

GRAUW : Ach Bruin, ... Bij mij is het zo'n beetje hetzelfde verhaal. De boer kocht een jongere ezel die beter kan werken. Mijn spieren zijn al wat strammer geworden en ik ben ook al wat trager. Zodoende ....

BRUIN : Dat begrijp ik. Dat is het lot van iedereen die ouder wordt.

GRAUW : Juist, Ik vind dat nog geen reden om ons in dit onzure weer hier achter te laten. Wij hebben wel genoeg te eten en vers stro is er in overvloed. Maar toch ...

BRUIN : Gelukkig heeft die man de meeste spleten en kieren gedicht. Zo blijft de gure wind wat buiten.

GRAUW : Ja, voor dat karwei was hij welkom, maar ... wie weet wat hun verblijf hier voor ons nog gaat betekenen.

BRUIN : Zeg eh ... Grauw, zouden ze zo lang blijven denk je?

GRAUW : Ik weet het niet. Indien wel, zou ons eten en ons vers stro wel eens vlug op kunnen geraken. En wij moeten er nog een hele tijd mee zien rond te komen.

(Jozef neemt de kribbe weg en zet ze centraal. Hij maakt ze leeg en vult ze met stro.)

BRUIN : Kijk ... die man gooit al ons eten uit de kribbe en legt ze vol met ons vers stro. Je moet maar durven.

GRAUW : Weet je wat? We zien morgen wel hoe het loopt. Ik ga proberen wat te slapen. Slaapwel Bruin.

(Grauw gaat naar zijn slaappleaats (achter het decor))

BRUIN : Tot morgen, slaapwel.

(Bruin verdwijnt achter het decor. Maria en Jozef gaan achteraan rechts in het stro liggen.)

VERTELLER : Bruin en Grauw waren weldra in diepe slaap verzonken. De gure wind bleef dankzij Jozef buiten en aan het hemelgewelf stonden duizenden sterren te schitteren in de ijskoude winternacht. Over de aarde lag weldra een diepe rust. Plots ... een felle gloed deed de duistere stal baden in een helder licht, dat zo fel scheen dat Bruin en Grauw op slag wakker waren. Wat was er aan de hand. Er klonken heldere stemmen. Zo mooi en klaar, dat het volgens Bruin en Grauw wel leek alsof een engelenkoor in de stal was neergedaald. Ze keken mekaar een ogenblik stomverbaasd aan. Weet je ... laten wij hen toch maar zelf aan het woord.